

Email :- drcs-fin.pune@gov.in

दुरध्वनी ०२०-२६१२२८४६/४७ विस्ता.क्र.२१७ ते २१९

जा.क्र.अर्थ-१६/थेट कर्जपुरवठा/जिमस/१५,
सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालय, पुणे.
दिनांक :- २३ जुलै, २०१५.

प्रति,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. (सर्व-मुंबई वगळून)

विषय:- शेतकऱ्यांना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत थेट कर्ज पुरवठा करण्याबाबत.

संदर्भ :- शासन पत्र क्र.जिमस-०६१५/प्र.क्र.११९/२-स, दि.१८.०६.२०१५.

उपरोक्त शासनाच्या संदर्भीय पत्राकडे आपले लक्ष वेधण्यात येत आहे.

राज्यातील शेतकऱ्यांना सहकारी पतसंरचनेमार्फत तसेच व्यापारी बँकांमार्फत शेती कर्ज पुरवठा करण्यात येत आहे. त्रिस्तरीय सहकारी पतसंरचनेअंतर्गत राज्य स्तरावर महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, जिल्हा स्तरावर २० जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व गावपातळीवर सुमारे २१००० विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांचा समावेश आहे. सन २०१४-१५ मध्ये राज्याच्या एकूण पीककर्ज वाटपामध्ये सहकारी यंत्रणेचा वाटा ४२% एवढा आहे.

राज्यातील ३१ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांपैकी काही जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका आर्थिक अडचणीत असल्यामुळे शेतकऱ्यांना विहित मुदतीत, मागणीप्रमाणे, विहित पीकनिहाय कर्जवराप्रमाणे पुरेसा कर्जपुरवठा करण्यास अडचणी येतात. तसेच प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्थांपैकी काही संस्था अनिष्ट तफावतीमध्ये/तोट्यात असल्यामुळे त्यांच्या सभासद शेतकऱ्यांना कृषी कर्ज मिळण्यास अडचणी येत आहेत. यास्तव राज्यातील पुणे, धुळे, नंदुरबार, सिंधुदुर्ग, भंडारा, अमरावती, यवतमाळ इ. बँकांची थेट शेतकऱ्यांना शेती कर्ज पुरवठा करण्याची कार्यवाही केलेली आहे.

या अनुषंगाने जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना थेट शेती कर्जवाटप करण्याबाबत योग्य असे धोरण स्विकारण्याची कार्यवाही करावी. धोरण निश्चित करताना खालील बाबींचा विचार घ्याव्यात.

१. थेट कर्ज घेऊ इच्छिणाऱ्या शेतकऱ्यास बँकेचे नाममात्र सभासदत्व देण्यात यावे.

२. कर्जमागणी करणारा शेतकरी ज्या शाखेच्या कार्यक्षेत्रातील रहिवासी आहे त्या शाखेकडे कर्जदाराने आपली मागणी दाखल करावी. या शाखेत त्याचे बचत खाते/KCC असावे.
३. संबंधित शेतकऱ्याकडील एकूण क्षेत्र, लागवडीखालील क्षेत्र, अशा क्षेत्रावरील पीकपेरा विचारात घेऊन कर्जमर्यादा निश्चित करावी.
४. संबंधित शेतकरी थेट बँकेकडून कर्जाची/हप्त्यामध्ये उचल/परतफेड करू शकेल. प्रचलित धोरणानुसार परतफेडीचा कालावधी बँकेने निश्चित करावा.
५. अशा शेतकऱ्यांना व्यावसायिक केंद्र/संस्थे शासन व्याजपरतावा तथा व्याज सवलत योजनेचा लाभ संबंधित शाखेमार्फत देण्यात यावा.
६. कर्जाच्या थकवाकी वसुलीसाठी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम १०१ मधील सुधारित तरतुदीनुसार वसुली दाखल्या बँकेस मिळवता येईल.
७. शेतकऱ्यास बँक किंवा विक्रय सह. संस्था यापैकी एकाच यंत्रणेमार्फत पीक वा मुदती कर्ज घेता येईल.
८. व्याजदरबाबत बँकांनी शासनाच्या तथा बँकेच्या प्रचलित धोरणानुसार कार्यवाही करावी.
९. कर्जास स्तरण घेताना भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या व नाबार्डच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घ्याव्यात. उक्त निकष हे मार्गदर्शक स्वरूपाचे असून बँक स्तरावर योग्य असे सर्वसमावेशक धोरण बँकेने निश्चित करावे.

अपर उपस्थित निबंधक
सहकारी संस्था महाराष्ट्र राज्य पुणे

संलग्न :-

१. प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, यमान व वसुली विभाग, महाराष्ट्र, मुंबई-२२.
२. निष्ठा जनरल मॅनेजर, राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक, सिव्हाजीनगर, पुणे-०५.

३. योग्य त्या कार्यवाहीस्तव :-

४. निष्ठा निबंधक सहकारी संस्था (सर्व-मुंबई वगळून)

५. निष्ठा निबंधक सहकारी संस्था (सर्व-मुंबई वगळून)

६. राज्यपत्रीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक लि., मुंबई.